

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
258/2014	Fylkesrådet	04.11.2014
147/2014	Fylkestinget	01.12.2014

Retningslinjer for fordeling av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Sammendrag

Fylkestinget inviteres til å vedta retningslinjer for framtidig disponering av statlige spillemidler til anleggsformål i Nordland. Vurderinger og tilrådninger ses opp mot overordnede mål i statens og fylkeskommunens politikk for idrett og fysisk aktivitet og en forventet økning fra 45,5 % til 64 % i andelen spillemidler som går til anlegg. Tilrådingene bygger også på ny relevant forskning på området. Retningslinjene vil utgjøre et viktig grunnlag for det videre samarbeid om anleggsutviklingen i Nordland.

Basert på målet om at alle skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon, og at tilgangen på trenings- og mosjonstilbud skal virke sosialt utjevne, tilrås fylkestinget å basere framtidig bruk av spillemidlene på bl.a. følgende retningslinjer:

- Målgruppene barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne, inaktive og eldre gis særlig prioritet.
- Økt satsing på ungdomsidrett.
- Økt satsing på egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv, herunder tilrettelagte grøntområder og parker i byer og tettsteder.
- En videreført utbygging av idrettsanlegg basert på idrettens egne prioriteringer og basert på en bedre balanse mellom anlegg for begge kjønn.
- Et styrket samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene, idrettens og friluftslivets organisasjoner for å følge opp kriterier og prinsipper.
- God fordeling basert på geografi og folketall.

Bakgrunn

Idrettsmeldingen fra 2012, Meld.St.26 (2011-2012) *Den norske idrettsmodellen*, trekker opp følgende mål for den statlige støtten til idrett og fysisk aktivitet:

- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.

- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Toppidretten skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i det norske samfunn. Toppidrettsutøvere skal derfor gis treningsmuligheter som bidrar til prestasjoner på internasjonalt topp nivå innenfor etisk forsvarlige rammer.

Selv med et overordnet mål om at alle skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet, framheves følgende målgrupper som særlig viktige å nå med statlige virkemidler: Barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.

Statens viktigste økonomiske virkemiddel for å nå disse mål og prioriterte målgrupper er andelen spillemidler avsatt til formålet. Disponeringen i forhold til idrett og fysisk aktivitet er tosidig. Det gis driftsstøtte / aktivitetsstøtte til organisert idrett og det bevilges midler til anleggsbygging og anleggsutvikling. Spillemidlene til anleggsformål fordeles fylkesvis etter gitte kriterier, bl.a. godkjent søknadssum i hvert fylke. Fylkeskommunene er delegert ansvaret med å følge opp statlig politikk på området gjennom å foreta den videre fordeling mellom kommuner og enkeltanlegg.

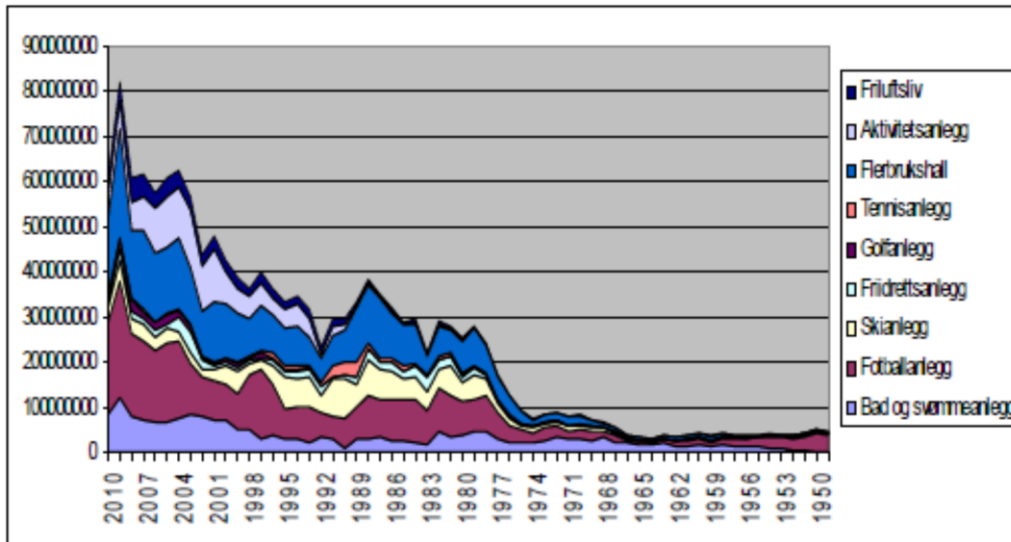
Fylkeskommunens Handlingsplan folkehelsearbeid 2013-2016 vedtatt av fylkestinget i sak 011-2013 baseres på helseutfordringer i Nordland. Fysisk inaktivitet vurderes som en av våre største utfordringer. Egne analyser viser at kun 22 % av den voksne befolkning i fylket tilfredsstillt anbefalt aktivitetsnivå. Planens mål er at denne andel skal økes til 40 % innen 2016. Utvikling av gode og varierte aktivitetstilbud tilpasset alle grupper er nødvendig for å nå målet. En målrettet bruk av spillemidler blir et viktig virkemiddel i dette arbeidet.

Ny forskning over aktivitetsmønster og aktivitetsutvikling i den norske befolkning er lagt fram gjennom et samarbeid mellom Norges Idrettshøgskole, Universitetet på Ås, Universitetet i Tromsø (avd. Alta) og Høgskolen i Telemark. Denne bekrefter det lave aktivitetsnivå i den voksne befolkning og en sterkt synkende aktivitetsdeltakelse fra tidlig i tenårene. Sluttrapporten redegjør også for hvor de største aktivitetspotensialene finnes.

Det er behov for å se den framtidige bruken av spillemidler til anlegg i fylket i sammenheng med statlige føringer, vårt eget politiske grunnlag uttrykt gjennom vedtatte planer og enkeltsaker og i lys av ny relevant forskning og kunnskap på området.

Problemstilling

Siden 1949 har det i Norge blitt fordelt 20 624 millioner kroner av tippe-/ spillemidler til finansiering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, og 52 000 anlegg er bygget. Figur 1 viser fordelingen mellom ulike anleggstyper. Fotballanlegg og flerbrukshaller har mottatt mest midler:

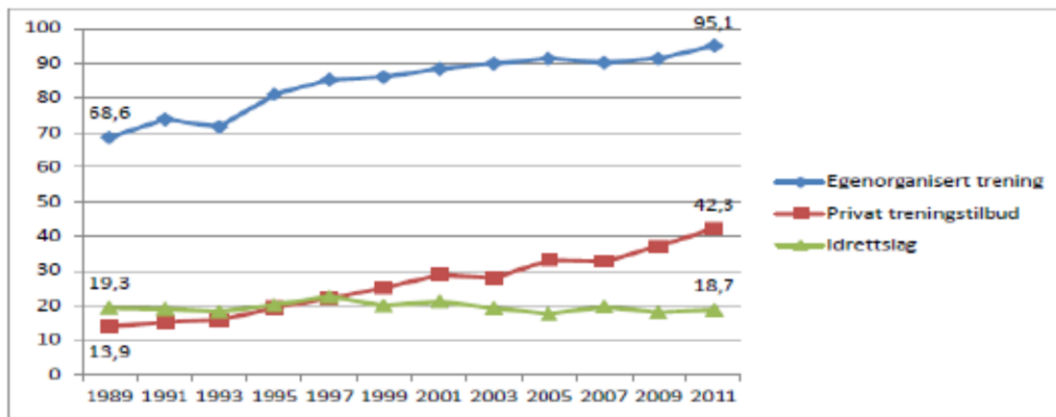
Figur 1: Fordeling av tippemidler/ spillemidler til anleggskategorier over perioden 1949-2010, prisjustert i 2010 kroner.

I Nordland er det fordelt 1 026 millioner i samme tidsrom, og per 2014 eksisterer det her 2755 anlegg. Denne utbyggingen har vært avgjørende for den store andel barn og ungdom som deltar i organisert idrett. Idrettslagene engasjerer mer enn 80 % av alle barn i kortere og lengre perioder fram til 12-årsalderen. Her gis et grunnlag for god fysisk utvikling og positive holdninger som tas med videre i livet.

En stor andel av ungdommen faller fra idretten fra og med 14-15 årsalderen. Mange av disse forblir inaktiv og mange begynner med andre egenorganiserte aktivitetsformer. Inaktiviteten har økt i befolkningen - særlig hos ungdom og i den voksne befolkning. I følge Eurostat's undersøkelser ligger Norge nå i bunn-sjiktet blant nasjoner når daglig fysisk aktivitet i befolkningen sammenliknes. Gjennomsnittsvekten har gått markant opp de senere tiår og livsstilssykdommer relatert til inaktivitet og overvekt / fedme har i samme periode økt betydelig (type 2-diabetes, ulike kreftformer, muskel- og skjelettlidelser, kols m.m.)

Samtidig har aktivitetsprofilen i befolkningen endret seg. Daglig egenorganisert fysisk aktivitet har gått ned hos barn og ungdom til fordel for passiviserende skjermaktiviteter. Det er færre som går og sykler til og fra skolen og antallet timer 15-årige gutter sitter bak en skjerm doblet seg fra 22 timer i uken i 1997 til 44 timer i 2005. Alt tyder på at denne adferden har holdt seg. Idrettstilbudet for barn og ungdom vil i lys av en slik utvikling relativt sett bli enda viktigere.

I den voksne befolkning har derimot deltakelsen i aktivitet endret seg i retning økte andeler som prioriterer egenorganisert aktivitet og aktivitet i regi av private / kommersielle treningstilbud. Norges Idrettshøyskole og andre forskningsmiljø har dokumentert dette, bl.a. vist i fig. 2 nedenfor.

Figur 2: Utvikling i aktivitetsdeltakelse i den voksne befolkning over 15 år

Hovedutfordringen for den voksne befolkning er likevel at 4 av 5 ikke er aktive nok til å oppnå de helsegevinsten moderat fysisk aktivitet gir.

En annen stor utfordring er at de sosiale ulikheter i befolkningen også slår ut på deltakelse i idrett og fysisk aktivitet. De sosioøkonomiske og sosiokulturelle grupper høyt oppe på velstandsskalaen er betydelig mer fysisk aktive enn laverestående grupperinger målt etter utdanning, inntekt og sosial tilhørighet.

Utfordringene med å aktivisere en større andel av befolkningen må derfor også legge forhold som økonomisk evne og kulturelle og sosiale forutsetninger og tilhørighet til grunn.

I rapporten *Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet* som Norges idrettshøgskole m.fl. ga ut i 2011, der aktivitetsmønster og muligheter for økt aktivitet er belyst og vurdert for befolkningen over 15 år, er det dokumentert at:

- De mest populære aktivitetsformene er friluftslivsaktiviteter og egenorganisert utholdenhets- og styrketrening
- De fire anleggstypene turstier / turløyper, private helsestudio / treningssenter, vekt-/styrketreningsrom og lysløype har hatt en markant økning i bruk i perioden 1999-2009. Fysisk aktivitet i den voksne befolkning finner i økende grad sted utenfor idrettens tradisjonelle anlegg og organisasjoner
- Mens de private treningssentrene har hatt en sterk vekst, har trening i idrettslagene stagnert. En tredjedel av befolkningen trener nå på private treningssentre, dette er mer enn dobbelt så mange som i idrettslagene
- Flere kvinner enn menn trener på treningssentre, men de lavere sosiale lag er dårligere representert enn de høyere sosiale lag
- I idrettslagene og de ulike særvidretter dominerer menn og de øverste sosiale grupper. Friluftsliv i skog og mark, svømming, dans og gymnastikk, er noen aktiviteter som bryter dette mønsteret. I disse aktivitetene er kvinner og lavere sosiale lag bedre representert
- De viktigste motivene for å trene og for å være fysisk aktiv er knyttet til helse og livskvalitet. For ungdom er utfordring / spenning og konkurranse viktig, særlig blant menn
- Befolkningen opplever ikke svært sterke barrierer for fysisk aktivitet. Imidlertid opplever lavere sosiale grupper langt større barrierer enn andre knyttet til

organisering og utstyr / anlegg

- De inaktive vil lettest komme i aktivitet gjennom friluftsliv og egenorganisert aktivitet

Gjennom idrettsmeldingen tilrås at andelen spillemidler brukt på idretts- og anleggsformål økes fra 45,5 % til 64 %. Denne tilrådning er fulgt opp i utkast til statsbudsjett for 2015. Dagens nasjonale årlige ramme på ca. 850 mill. kr. brukt til anleggsformål vil dermed øke med ca. 330 mill. kr. basert på dagens omsetning i spillemarkedet. Økningen på nesten 40 % forventes også i andelen som tilfaller Nordland fylke. Økningen i midler forsterker behovet for å klarlegge kriterier og prinsipper i bruken og fordelingen.

Økningen i midler forsterker også behovet for å gå gjennom kriteriene for rammetildeling til hvert fylke. I dag er det folketallet i fylkene som fordelingen mye baseres på. Avstander og antall kommuner teller ikke. Dette gir meget stor ubalanse i forholdet mellom godkjent søknadssum og tildelte midler. For eksempel fikk Oslo inneværende år 77 % av godkjent søknadssum, Akershus fikk 51 % mens Nordland kun fikk 22 %. Landsgjennomsnittet var 30 %.

Vurderinger

Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet står sentralt i norsk kultur- og samfunnsliv. Disse tilbudene er med på å gi god og meningsfylt fritid og bidrar til identitet og samhold, helse og engasjement. Målet er at flest mulig skal få oppleve disse verdier gjennom deltakelse. Dette målet er nedfelt både i statens idrettspolitik og i fylkeskommunens handlingsplan for folkehelsearbeid – alle skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon. Selv om et slikt overordnet mål legges til grunn, er fylkesrådet enig med staten i at det er enkelte prioriterte målgrupper som det er særlig viktig at de offentlige virkemidler rettes inn mot. Barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive må inngå blant disse prioriterte gruppene. Med den kommende økningen i andelen eldre, mener fylkesrådet at også eldre bør nevnes i denne sammenhengen. Når fylkeskommunen er gitt ansvaret med å fordele spillemidler til anlegg i fylket, er vi samtidig gitt et betydelig virkemiddel i arbeidet med å skape mest mulig og best mulig idrett og fysisk aktivitet.

Idrettens solide arbeid og gode tilbud til barn og unge er av stor samfunnsmessig verdi og må fortsatt stå sentralt i offentlig idrettspolitik. Anlegg som ønskes av barn og ungdom og som samtidig stimulerer til allsidighet og inkludering må derfor gis prioritet når planlegging og bygging av nye anlegg står på dagsorden. Det store frafallet fra idretten som skjer tidlig i tenårene er en stor utfordring. Har vi for lite variasjon i tilbudene og er tilbudene tilstrekkelig i tråd med ungdommens egne ønsker? Dette er spørsmål ungdommen selv i sterkere grad må engasjeres i å besvare. I det framtidige samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene, idretten og andre ungdomsorganisasjoner må disse utfordringer løftes fram. Samarbeidet bør følges opp med utprøving av nye typer inkluderende anlegg og aktivitetsparker der både sosiale behov og muligheter for varierte aktiviteter inngår – både organiserte og egenorganiserte aktiviteter.

Å lokalisere anlegg beregnet for barn og ungdom til skolers umiddelbare nærhet vil dekke flere behov og bidra til økt bruk. En anleggsutvikling som retter seg inn mot barns behov må samtidig greie å kombinere forholdet mellom idrettens regelstyring og prestasjonskrav med barns og unges egne ønsker om deltakelse i et fellesskap og med aksept for eget prestasjonsnivå og egne prestasjonsbegrensninger. Utbyggingen av standardiserte

konkurransaneanlegg må balanseres med gode tilbud om mindre anlegg i nærmiljø som tilfredsstillende behovet for både organisert idrettsvirksomhet og egenorganisert aktivitet. Også barn må stimuleres til å drive daglig egenorganisert aktivitet ut over det tilbudet idrettslaget gir. Gode nærmiljøanlegg tiltenkt egenorganisert aktivitet kan gi slik stimulans. Andelen nærmiljøanlegg som for tiden bygges i Nordland er lav sammenlignet med landsgjennomsnittet. Fylkesrådet tilrår derfor at denne anleggskategori blir gitt økt oppmerksomhet og prioritet og at andelen nærmiljøanlegg innen få år bringes opp på et landsgjennomsnitt.

Foruten å gi gode tilbud til barn og ungdom, arbeider den organiserte idretten i Norge meget godt med konkurranseidrett og toppidrett. Det aller meste av spillemidlene har støttet opp rundt dette segment av aktivitetskartet. Behovet for ulike anlegg tilpasset de ulike særidretter er fortsatt stort. Behovet er også stort for god geografisk fordeling av anleggene – ikke minst i et spredt bebodd fylke som Nordland. Det vil være formålstjenlig at idretten selv i stor grad bestemmer prioriteringen av nye trenings- og konkurranseanlegg. Idrettens egne anleggsplaner, utredninger og tilrådninger må tillegges betydelig vekt. Dette forutsetter godt samarbeid innad i idretten og mellom idretten og kommunene.

Byggingen av store kostnadskrevenne anlegg krever forutsigbarhet i tildelingen av spillemidler. Prioriteringslisten over slike anlegg vedtatt i fylkesrådssak 139/2014 legges til grunn for den videre tildeling av midler til denne anleggskategori. Prioriteringslisten må rulleres hvert år i forbindelse med fylkesrådets behandling av spillemiddelfordelingen. Konkurransen om midler til store, kostnadskrevenne anlegg er hard og mindre særidretter kan ha problemer med å nå fram med sine behov. Slike behov må vurderes og balanseres opp mot anleggsbehov som fremmes av de store og dominerende særidretter. Midler til større spesialanlegg for mindre særidretter må også vurderes i sammenheng med den årlige rullering av kostnadskrevenne anlegg.

Fylkeskommunens tidligere uttrykte mål om en flerbrukshall i hver kommune er ikke nådd. Seks kommuner mangler fortsatt en flerbrukshall. Forutsatt kommunale ønsker om slik hall, bør denne intensjonen forsøkes realisert så raskt som mulig. Antallet svømmeanlegg er redusert og standarden er svekket de siste 10-15 år. Å sikre et godt innendørs svømme-/badeanlegg i hver kommune bør likeledes være et mål i den videre anleggsutvikling. Dette vil kunne bidra til at en økt andel barn lærer å svømme.

Samtidig som at organiserte idrett bør ha et hovedansvar for å prioritere nye trenings- og konkurranseanlegg for egen virksomhet og også fylle disse med aktivitet, må det offentlige ha hovedansvaret med å legge til rette for egenorganisert aktivitet. Fylkesrådet understreker i denne sammenheng det store aktivitetspotensialet som ligger i en bedre utbygging av turstier, turveger, turløyper og ulike aktivitetsparker lokalisert nært opp til byer, tettsteder og bomiljø. Dette er lavterskel aktivitetstilbud som de aller fleste kan benytte og også ønsker å benytte. Erfaringene med kommunal satsing på denne type anlegg i Nordland er meget gode - bl.a. i Bodø kommune (*STImulig Bodø*) og i Rana kommune (*På tur i Rana*). En bedre tilrettelegging av parker for sosial og fysisk aktivitet vil også appellere til mer flerkulturell aktivitet og medvirkning. Fylkesrådet tilrår at samarbeidet mellom fylkeskommunen og kommunene om verdikartlegging av utmark og planlegging og utbygging av kommunale turrutenett fortsetter. Målet må være at alle kommuner utarbeider plan om kommunalt turrutenett som del av kommunal anleggsplanlegging.

Etter hvert som anleggene brukes og blir eldre øker behovet for midler til rehabilitering. Økt

anleggsmasse forsterker dette behovet og mer spillemidler vil måtte disponeres til formålet. Rehabilitering av eksisterende anleggsmasse har hatt og må fortsatt gis høy prioritet.

Økningen som forventes i spillemiddelrammen gir grunnlag for økt satsing på anleggsutvikling og tilrettelegging for både mer og bedre organisert idrett, tettstedsnært friluftsliv og egenorganisert fysisk aktivitet. Fylkesrådet ønsker en balansert bruk av midlene framover, slik at alle grupper med vekt på prioriterte målgrupper, stimuleres til deltakelse og slik at alle kommuner kan ta del i denne satsingen. Kriterier og prinsipper i foreliggende sak vil bidra til bedre og mer balansert anleggsplanlegging og mer forutsigbarhet i søknads- og tildelingsprosessen. Tidligere har fylkeskommunen i sitt plangrunnlag fremmet mål om % -vis fordeling av spillemidlene mellom ulike anleggs kategorier. Slike måltall ønskes ikke videreført. Fylkeskommunens fordeling av spillemidler må ta utgangspunkt i de reelle behov kommunene presenterer gjennom sine prioriteringslister basert på kommunale behovsvurderinger i tråd med Kulturdepartementets plankrav. Så må den ønskede balansen mellom ulike anleggstyper også bli et resultat av godt samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunen, idrettens og friluftslivets organisasjoner.

Konsekvenser

Saken omhandler statlige spillemidler til anleggsutvikling, og har ingen økonomiske eller personellmessige konsekvenser for fylkeskommunen.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget ønsker en balansert bruk av spillemidlene for å oppnå målet om at alle skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon. Den forventede økning i andelen spillemidler til anlegg vil gi grunnlag for økt satsing på anleggsutvikling og tilrettelegging for både mer og bedre organisert idrett, tettstedsnært friluftsliv og egenorganisert fysisk aktivitet. Fylkestinget understreker at en slik satsing vil bidra til sosial utjevning i aktivitetsdeltakelse og i helse.
2. Målgruppene barn og unge, personer med nedsatt funksjonsevne, inaktive og den økende andel eldre gis særlig prioritet i arbeidet.
3. Som et tiltak for å øke ungdommens interesse for idrett og fysisk aktivitet anbefaler fylkestinget et nærmere samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor, der ungdom engasjeres med i utprøving av nye anleggstilbud med formål sosial og fysisk aktivitet og med stor appell til inkludering og medvirkning.
4. For å øke særlig barnas muligheter til allsidig aktivitet nært bosted og skole bør det bygges flere mindre anlegg i nærmiljø, som tilfredsstillende behovet for både organisert idrettsvirksomhet, egenorganisert allsidig aktivitet og aktivitet relatert til skolens virksomhet og behov. Andelen nærmiljøanlegg må innen få år bringes opp på et nivå som tilsvarer landsgjennomsnittet for denne type anlegg.
5. Behovet for ulike nye anlegg tilpasset de ulike særvidretter er fortsatt stort. Prioriteringen mellom ønskede nye trenings- og konkurranseanlegg for idrettslig aktivitet må i stor grad foretas av idretten selv med grunnlag i egne anleggsplaner og behovsvurderinger. Fylkestinget tilrår at det fortsatt arbeides for å få bygd en flerbrukshall og et fullverdig svømme-/badeanlegg i hver kommune.
6. Fylkestinget understreker det store aktivitetspotensialet som ligger i en bedre utbygging av turstier, turveger, turløyper og ulike aktivitetsparker lokalisert nært opp

til byer, tettsteder og bomiljø. Utvikling av slike tilbud er primært et offentlig ansvar og fylkestinget tilrår at samarbeidet mellom fylkeskommunen og kommunene om verdikartlegging av utmark og planlegging og utbygging av kommunale turrutenett følges opp. Alle kommuner tilrås å utarbeide plan om kommunalt turrutenett som del av kommunal anleggsplanlegging.

7. I tråd med økt sentralisering og urbanisering blir grøntområder og uteområder i byer og tettsteder stadig viktigere arenaer for sosial- og fysisk aktivitet. En moderne tettsteds- og byutvikling bør vektlegge potensialer som ligger i offentlige uterom. Parker, strandlinjer, bekker og vann bør derfor tas vare på og utvikles for bruk og økt trivsel. Slike tilbud appellerer også til flerkulturell medvirkning og inkludering
8. Universell utforming må være et gjennomgående prinsipp i all anleggsutvikling.
9. Den ønskede balansen i videre anleggsutbygging må baseres på et videreført nært og godt samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene og idrettens og friluftslivets organisasjoner.
10. Fylkestinget understreker betydningen av gode prosesser i den kommunale anleggsplanlegging og at den ønskede balansen også sikres i dette arbeidet.
11. Dagens fordeling av spillemidler mellom fylkene baseres mye på folketall. Dette gir en svært skjev fordeling sett opp mot godkjent søknadssum i hvert fylke. Økt andel spillemidler øremerket anleggsutbygging vil forsterke ubalansen. Fylkestinget tilrår at kriteriene for fordeling av spillemidler mellom fylkene tas opp til ny vurdering og at faktorer som spredt bosetning og antall kommuner tillegges vekt.

Bodø den 04.11.2014

Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

Hild- Marit Olsen
fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse
sign

04.11.2014 Fylkesrådet

FRÅD-258/2014

Vedtatt

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

01.12.2014 Fylkestinget

Innstillinga fra komite for kultur og miljø ble lagt fram av saksordfører Tor Asgeir Johansen, Ap

1. Fylkestinget ønsker en balansert bruk av spillemidlene for å oppnå målet om at alle skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon. Den forventede økning i andelen spillemidler til anlegg vil gi grunnlag for økt satsing på anleggsutvikling og tilrettelegging for både mer og bedre organisert idrett, tettstedsnært friluftsliv og egenorganisert fysisk aktivitet. Fylkestinget understreker at en slik satsing vil bidra til sosial utjevning i aktivitetsdeltakelse og i helse.
2. Målgruppene barn og unge, personer med nedsatt funksjonsevne, inaktive og den økende andel eldre gis særlig prioritet i arbeidet.
3. Som et tiltak for å øke ungdommens interesse for idrett og fysisk aktivitet anbefaler fylkestinget et nærmere samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor, der ungdom engasjeres med i utprøving av nye anleggstilbud med formål sosial og fysisk aktivitet og med stor appell til inkludering og medvirkning.
4. For å øke særlig barnas muligheter til allsidig aktivitet nært bosted og skole bør det bygges flere mindre anlegg i nærmiljø, som tilfredsstillende behovet for både organisert idrettsvirksomhet, egenorganisert allsidig aktivitet og aktivitet relatert til skolens virksomhet og behov. Andelen nærmiljøanlegg må innen få år bringes opp på et nivå som tilsvarer landsgjennomsnittet for denne type anlegg.
5. Behovet for ulike nye anlegg tilpasset de ulike særvidretter er fortsatt stort. Prioriteringen mellom ønskede nye trenings- og konkurranseanlegg for idrettslig aktivitet må i stor grad foretas av idretten selv med grunnlag i egne anleggsplaner og behovsvurderinger. Fylkestinget tilrår at det fortsatt arbeides for å få bygd en flerbrukshall og et fullverdig svømme-/badeanlegg i hver kommune.
6. Fylkestinget understreker det store aktivitetspotensialet som ligger i en bedre utbygging av turstier, turveger, turløyper og ulike aktivitetsparker lokalisert nært opp til byer, tettsteder og bomiljø. Utvikling av slike tilbud er primært et offentlig ansvar og fylkestinget tilrår at samarbeidet mellom fylkeskommunen og kommunene om verdikartlegging av utmark og planlegging og utbygging av kommunale turrutenett følges opp. Alle kommuner tilrås å utarbeide plan om kommunalt turrutenett som del av kommunal anleggsplanlegging.
7. I tråd med økt sentralisering og urbanisering blir grøntområder og uteområder i byer og tettsteder stadig viktigere arenaer for sosial- og fysisk aktivitet. En moderne tettsteds- og byutvikling bør vektlegge potensialer som ligger i offentlige uterom. Parker, strandlinjer, bekker og vann bør derfor tas vare på og utvikles for bruk og økt trivsel. Slike tilbud appellerer også til flerkulturell medvirkning og inkludering
8. Universell utforming må være et gjennomgående prinsipp i all anleggsutvikling.
9. Den ønskede balansen i videre anleggsutbygging må baseres på et videreført nært og godt samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene og idrettens og friluftslivets organisasjoner.
10. Fylkestinget understreker betydningen av gode prosesser i den kommunale anleggsplanlegging og at den ønskede balansen også sikres i dette arbeidet.
11. Dagens fordeling av spillemidler mellom fylkene baseres mye på folketall. Dette gir en svært skjev fordeling sett opp mot godkjent søknadssum i hvert fylke. Økt andel spillemidler øremerket anleggsutbygging vil forsterke ubalansen. Fylkestinget tilrår at kriteriene for fordeling av spillemidler mellom fylkene tas opp til ny vurdering og

at faktorer som spredt bosetning og antall kommuner tillegges vekt.

Votering

Komiteinnstillinga enstemmig vedtatt med 53 stemmer.

FT-147/2014

Vedtak

1. Fylkestinget ønsker en balansert bruk av spillemidlene for å oppnå målet om at alle skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon. Den forventede økning i andelen spillemidler til anlegg vil gi grunnlag for økt satsing på anleggsutvikling og tilrettelegging for både mer og bedre organisert idrett, tettstedsnært friluftsliv og egenorganisert fysisk aktivitet. Fylkestinget understreker at en slik satsing vil bidra til sosial utjevning i aktivitetsdeltakelse og i helse.
2. Målgruppene barn og unge, personer med nedsatt funksjonsevne, inaktive og den økende andel eldre gis særlig prioritet i arbeidet.
3. Som et tiltak for å øke ungdommens interesse for idrett og fysisk aktivitet anbefaler fylkestinget et nærmere samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor, der ungdom engasjeres med i utprøving av nye anleggstilbud med formål sosial og fysisk aktivitet og med stor appell til inkludering og medvirkning.
4. For å øke særlig barnas muligheter til allsidig aktivitet nært bosted og skole bør det bygges flere mindre anlegg i nærmiljø, som tilfredsstillende behovet for både organisert idrettsvirksomhet, egenorganisert allsidig aktivitet og aktivitet relatert til skolens virksomhet og behov. Andelen nærmiljøanlegg må innen få år bringes opp på et nivå som tilsvarer landsgjennomsnittet for denne type anlegg.
5. Behovet for ulike nye anlegg tilpasset de ulike særvidretter er fortsatt stort. Prioriteringen mellom ønskede nye trenings- og konkurranseanlegg for idrettslig aktivitet må i stor grad foretas av idretten selv med grunnlag i egne anleggsplaner og behovsvurderinger. Fylkestinget tilrår at det fortsatt arbeides for å få bygd en flerbrukshall og et fullverdig svømme-/badeanlegg i hver kommune.
6. Fylkestinget understreker det store aktivitetspotensialet som ligger i en bedre utbygging av turstier, turveger, turløyper og ulike aktivitetsparker lokalisert nært opp til byer, tettsteder og bomiljø. Utvikling av slike tilbud er primært et offentlig ansvar og fylkestinget tilrår at samarbeidet mellom fylkeskommunen og kommunene om verdikartlegging av utmark og planlegging og utbygging av kommunale turrutenett følges opp. Alle kommuner tilrås å utarbeide plan om kommunalt turrutenett som del av kommunal anleggsplanlegging.
7. I tråd med økt sentralisering og urbanisering blir grøntområder og uteområder i byer og tettsteder stadig viktigere arenaer for sosial- og fysisk aktivitet. En moderne tettsteds- og byutvikling bør vektlegge potensialer som ligger i offentlige uterom. Parker, strandlinjer, bekker og vann bør derfor tas vare på og utvikles for bruk og økt trivsel. Slike tilbud appellerer også til flerkulturell medvirkning og inkludering
8. Universell utforming må være et gjennomgående prinsipp i all anleggsutvikling.
9. Den ønskede balansen i videre anleggsutbygging må baseres på et videreført nært og godt samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene og idrettens og friluftslivets organisasjoner.
10. Fylkestinget understreker betydningen av gode prosesser i den kommunale

anleggsplanlegging og at den ønskede balansen også sikres i dette arbeidet.

11. Dagens fordeling av spillemidler mellom fylkene baseres mye på folketall. Dette gir en svært skjev fordeling sett opp mot godkjent søknadssum i hvert fylke. Økt andel spillemidler øremerket anleggsutbygging vil forsterke ubalansen. Fylkestinget tilrår at kriteriene for fordeling av spillemidler mellom fylkene tas opp til ny vurdering og at faktorer som spredt bosetning og antall kommuner tillegges vekt.

Vedlegg

Tittel	DokID
Uttalelse fra Nordland Idrettskrets - prinsipper for anleggsdekning	487476
Innspill til framtidige prinsipper for anlegg til fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Nordland	488160
FT-sak 147-2014 Eldrerådets innstilling til vedtak	501224
FT-sak 147 Innstilling fra komite fra kultur og miljø	503660